

LHOTA POD PANNOU

(*Deutsch Welhota*) - 337 m n. m. - Vzpomínána již r. 1321 leží v pravém svahu severní partie rozsochaté kotliny vymleté jednou z nejtypičtěších středohorských vodotečí - **Homolským potokem** (*Großpriesner Bach, Hummelbach*), mezi **Zadním vrchem** (*Hinterberg*) (533 m) a *Hirsemühlkoppe* (385 m). Patřívála k ní **Dolní Lhota** (*Nieder Welhotta*), **Jivina** (*Gebina, Gewina, Geybina, Gebine, Jebina*) a **Filipův Mlýn** (*Filipp Mühle, Philippmühle*). Prehistorii naznačují nálezy neolitické (5500 - 4000 př. n. l.) volutové keramiky (s křivkami šnečí ulity).

Lhoty už za Přemysla Otakara I. (* 1155 - 67 - † 15. 12. 1230 Praha) zřizovala hl. na hranicích teritorií drobná šlechta, za kultivaci podradné půdy nebo mýcení lesů aktyéry dočasně zprošťovala daní ('lhóty' polehčení), racionálně nakládala pozemky, kde se panská ani církevní centra nevyskytovala (v předhusitské epoše existovalo jen 8 takových kostelů, v býv. Československu se Lhot nachází na 360 - *Lhotka, Lhůta, Lhotice, Lehota* aj., v *Uhlířské Lhotě* u Kolína (*Kolín*) pořádají od r. 1981, obv. 1. víkend v červenci, pravidelné sjezdy [lhoty.cz]).

• Jedna z 'hrázděnek' (1925).

CASTLES.CZ

• Panna - hypotetická rekonstrukce - Bc. Milan Sýkora (* 1974) a Josef Otradovec - Hrady Českého středohoří, o. s. - Asi 2 km jižně (nad **Repčicemi** [*Rübenödorfel*]) vybíhá čedičový vrch **Panna** (*Jungfrouw, Jungfrau, Pane Berg*) s nejvyšše položenou zříceninou (594 m) **Českého středohoří** (*Böhmische Mittelgebirge*). Původně zřejmě **Panna Marie** kontruji kalíšnické herezi - též je možné, že po vartenberském erbu: '...prvotní (krácející lvice) přeměněn později ve štít polovičný zlatý a černý (v pravo a v levo), za klénat (od r. 1346) dávana panna na lodi s veslem a ještě později ovjeli štít zelenou saní...' - stojí takřka rzy vojenskou funkci, velkoplošným rozsahem a revolučním opevněním na rozmezí středověké a novověké pevnosti evropského významu (kulturní památka České republiky). V opozici protilehlému **Kalichu** (*Kelchburg*) ji patrně ve 2 etapách (1421) zbudoval Zikmund I. Děčický z Vartenberka (* kol. 1396 Děčín [*Tetschen*] - † 1438 Jindřichův Hradec [*Nova Domus, Neuhaus*]) - kronikář zvaný 'Vrtochem' pro lavírování mezi ideologickými odpárci. V létě 1422 se posádka husitů ubránila, léto následující (1423) jí ovšem pokorili (blíže neznámého Jana 'křížovníka, snad z řádu německých rytířů propustili) a prvním hejtmánem se nejspíš stal Hašek Čelechovec z Kralovic. Po Lipanech (30. 5. 1434) nařídil (1437) císař Zikmund Lucemburský (* 14. 2. 1368 Norimberk - † 9. 12. 1437 Znojmo [*Znaim*]) oba hrady zbořit. V lednu 1437 byla Panna vojsky litoměřické krajské hotovosti napadena. Po několikátýdenním zdomlávání a zajetí velitele kapitulovala. Užitéj materiál způsobil, že jsou konstrukce silně narušeny a nepoučený návštěvník je příliš neocení. Oko turistů ale potěší nádherný rozhled a geologické zajímavosti - mohutná skalní palice a malá puklinová jeskyně u jihovýchodní paty vrcholového útesu.

Jindřich Abrahám st. ze Salhausenu (* 1530 - † 1582) na **Velkém Březně** (*Großpriesen*), jenž jmění rozšířil o **Byňov** (*Binowe*), Lhotu, **Blahov** (*Plahow, Plahof*), **Lbín** (*Wielbine*), **Babiny II** (*Babina B*) a založil **Liškov** (*Lischken*), povolával z Děčína i Saska Němce, tehdy se objevuje název *Gross Priesen*... ..6. 4. 1598 koupil **Svádov** (*Schwaden*) za 20.000 kop míšeňských grošů od bratra Friedricha († 1620) Antonín st. ze Salhausenu (* kol. 1560 - † 29. 4. 1620 Dolní Habartice [*Nieder Ebersdorf*]), proslulý veselou povahou, láskou k přepychu a přátelstvem k poddaným. Statek spojil s **Markvarticem** (*Markersdorf*), ješ s dílem **Benešova nad Ploučnicí** (*Bensen*) držel do poč. 17. stol. R. 1603 přiznal z Března a Markvartic zemskou berní z 280 osedlých, ½ fary, ovčáckého mistra se 2 pacholky a 15 mlýnských kol. V r. 1606 uzavřel smlouvu s Abrahámem z Bocku a za 30.500 kop míšeňských prodal 'tvrz Velký Březno s dvorem poplužním s poplužím, se zahradami, štěpnicemi, chmelnicí, dědínami, lukami, s pivovarem, ovčínem, s domem k sušení ovce, tudíž ves celou Velký Březno s dvory kmetcím s platem, ves Velichov celou s dvory kmetcím s platem, ves Binov celou s dvory kmetcím s platem, ves Liškov celou s dvory kmetcím s platem, ves Babinku celou s dvory kmetcím s platem, ves Lhotu celou s dvory kmetcím s platem, ves Blehov celou s dvory kmetcím s platem' ad. příslušenství. Kartograf Jan Krístof Müller (* 15. 3. 1673 Wöhrd u Norimberku - † 21. 6. 1721 Vídeň) uplatňuje znění *Welhoten* (1720), jakož i I. (josefské) vojenské mapování z r. 1764 - 68 (rektifikace 1780 - 83) evidující 3 sedláky, 8 chalupníků (zahradníků) a 4 koně. Na *Cisařských povímných otiscích* z r. 1842 (*Lith. J. Morevette u. Winter Fz. 1846*) figuruje *Deutsch-Welhotta* in Böhmen - Leitmeritzer Kreis - *Bezirk Großpriesen* (mj. s *Philippmühle* a *Kachlermühle*, 13 ha rolí [*Herschmühle*] a 14 ha luk s ovocnými stromy i užitkovým dřívím [*Bíla*]), 1 ha ovocných zahrad, 9 ha pastvin, 3 ha chmelnic na březích bystřiny *Bíla Bach* přitékající od **Nové Vsi u Pláně** [*Neudorfel*] či 20 ha jehličnatých lesů [*Wolschna*] - 1845). *Popis Království Českého...* (J. G. Kalve, 1848, Praha) F. Palackého (* 14. 6. 1798 Hodslavice - † 26. 5. 1876 Praha) prezentuje v odd. '54. **Březno veliké, statek. Majitel: Karel hrabě Chotek. Obyv. něm. ...**11. Lhota - Welhota - dom. 29, obyv. 186.' (str. 73). V 1. sv. monografie *Das Königreich Böhmen* (Praha 1833) uvádí topograf Johann Gottfried Sommer (* 1782/83 Leuben [*Luběň*] u Drážďan - † 11.12. 11. 1848 Karlin [*Karolinenthal*]), v kap. *Allodial=Gut Groß=Priesen* (Alodiální panství Velké Březno), par. 11. (str. 359) *W e l h o t a* : 1/4 hod. již. nad Velkým Březnem 29 stavení (s 183 obyvateli přiřazenými k Homolím), z nichž 2 spadají s t ř e k o v s k é m u fideikomisu (Fideikommiß=Gut Schreckenstein) a panství p l o s k o v i c k é m u (Herrschaft Ploschkowitz), zmiňuje velkobřezenskou hospodu, 2 obilné mlýny, vodní pilu a 10 min. jihových. 4 domy j i v i n y s 21 lidmi. II. Františkovo mapování (1836 - 52) předkládající termíny *Wellhotta, Kachler MM.* vykazuje 29 chalup a 9 stájí s ubytovací kapacitou pro 18 mužů a 14 koní (1847/8). K rozlišení od ostatních obdržela v 2. pol. 19. stol. atribut *Němčická*. III. Františko-josefské mapování (1877 - 80) užívá výrazy Ném. Lhota (D. Welhota) a *Kachlerův ml.* Odlehlost koutu vystihuje '*Interpelace (IX/181) poslance Franze Hellera* (* 22. 9. 1878 - † 1944 - českolipský rolník a delegát Německého svazu zemědělců - *Bund der Landwirte*) a *druhý ministrvi pošt a telegrafů, jak poštovní úřad v Homolím v okrese litoměřickém dodává poštu: Od 1. ledna 1925 jest poštovní úřad*

• Foto: ing. Vladimír Horák (prosincec 2009)

v Homoli rozdělen na tyto doručovací okresy: 1 A, vztahující se na tyto osady a samoty: Nová Ves, Pláň (Plan), Babiny (Babina B), Sulestice, Berand, Mückenhubel (Komárov), Basstreichermühle, Selský Mlýn, Rohrhütte, Kachlermühle, Filipův Mlýn, Rottrova Chalupa (Rotterhäusel), Německá Lhota a Retouň, jímž se dodává došlá pošta jen v úterý, ve čtvrtek a v sobotu. 1 B, vztahující se na tyto osady: Jivina, Haslice, Doubravice, Bláhov a samota Blata (Blattenhäusel), jímž se dodává došlá pošta jen v pondělí, ve středu a v pátek a 1 C, vztahující se na osadu Homole, v níž se dodává došlá pošta každodenně. Poněvadž se pošta, která dojde pro poštovní úřad v Homoli, musí každodenně odnáseti ze železniční stanice Velké Březno, vzdálené 2 hodiny cesty, nebo musí tam být dopravována, dochází přímě k neuvěřitelným poměrům. Na příklad: Poštovní zásilka, která došla ze železniční stanice Velké Březno v pátek, může býti dodána příjemci, který bydlí v Sulesticích teprve v úterý příštího týdne a rovněž tak poštovní zásilka, která došla pro příjemce bydlícího v Haslicích od Velkého Března ve čtvrtek, může mu býti dodána teprve v pondělí příštího týdne, poněvadž poštovní zásilky musí zůstat ležeti ve Velkém Březnu od druhého dne, dokud si je z Homole neodnesou. Stejně průtahy jsou ovšem také při odesílání poštovních zásilek... (1. zasedání Národního shromáždění republiky Československé v Praze, úterý 2. 3. 1926). Se 150 občany (1926) spočívala v populačním zebříčku politického okresu Litoměřicka (z 88.639 obyvatelů jest Českoslovláků 30%) na 152. příče (ze 178). R. 1930 obývalo 32 stavení 193 lidí a 173 r. 1939 (1950 již 70 - 26 domů). V pondělí 23. 7. 1945 bylo na velkobřezenzké nádraží k deportaci shromážděno 700 nešťastníků - z Babin II (24), Byňova (26), Bláhova (21), **Doubravic** (Tauberwitz) (22), **Haslic** (Haslitz, Haßlitz) (58), **Homole** (Hummel) (93), Liškova, **Maškovice** (Maschkowitz) (4), Německé Lhoty (108), Nové Vsi (22), **Pohoří** (Pohorz), **Proboštova** (Probscht) (60), **Retouně** (Rzetaun) (29), **Sulectic** (Sulloditz) (42), **Tašova** (Taschow) (171) a Horních **Zálezlů** (Salesel) (20). Mnichovský krajaňský spolek *Heimatsfreunde Aussig* upozorňuje, že z č. 24 pocházeli: Emil Tröster (1945 padl ve Francii) a Reinhold Tröster (Johannisthal - Kronach). Místní národní výbor fungoval v l. 1945 - 55. Vyhlaška o změnách úředních názvů míst v r. 1950 (13/1951 Sb.) ministra vnitra (1945 - 53) Václava Noska (* 26. 9. 1892 Velká Dobrá - † 22. 7. 1955 Praha) z pátku 9. 2. 1951 (s účinností od soboty 3. 3. 1951) ukládá: "...pro obec Německou Lhotu název Lhota pod Pannou". R. 1970 registruje 19 čísel a 87 osob, poté se počet díky zemědělskému středisku zvýšil (1980 na 98). Od pondělí 23. 9. 1991 spadá pod Homoli, jež - vedle hloučky nejen rekreačních a hospodářských objektů v Dolní Lhotě - zahrnuje 8 dalších základních sídelních jednotek: Babiny II, Bláhov, Byňov, Doubravice, Haslice, Lhota pod Pannou, Nová Ves u Planě a Sulestice. Na 34 adresách (2009) setrvává 94 rezidentů (2001). Dobrovolný svazek obcí *Mikroregion Velkobřezenzsko* - o 6ti subjektech: Homole, **Malečov** (Malschen), **Malé Březno** (Klein-Priesen), Tašov, Velké Březno a **Zubrnice** (Saubernitz) - podporující z velkobřezenzké radnice rozvoj ekonomiky, tradic ap., vznikl v úhry 16. 8. 2005. Turistický průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku nakladatelství Soukup & David - sv. 47: České středohoří - východ (2005) - poukazuje na roubenky s hrázďnými patry z 18. - 19. stol. a doporučuje výlet *Za skvost lidové architektury* (str. 108 - 13).

Lhota (Wellhotta), ves, hejtm. a okr. Litoměřice, fara a pš. Homoly; 33 d., 186 ob. n. (1890), samota **J e b i n a . - Ottův slovník naučný. Illustrovaná encyklopædie obecných vědomostí. Patnáctý díl. Krajčij - Ligustrum. - 1900. Vydavatel a nakladatel J. Otto v Praze.**

Chabasit bezbarvé, neb žlutavě zbarvené krystalky jako nálet v puchýřích čediče v údolí Řitiny s natrolitem a analínem v bublinách čediče na Jedlové (Tannenber), Dlouhém vrchu u myslivny v Řepčici, na plateau Kibičky, východně od Držovic (v lomu), v sodalit. trachytu jižně Babiny II. a u Německé Lhoty v trachytu. - **Litoměřicko:** *Obraz vlastiviny: S 54 vyobrazeními* (1. díl) - **Jaroslav Rudolf Tesař** (* 18. 12. 1874 Bohnice - † 1958 Praha) - učitel a vlastenecký pracovník českého severu - Nákladem Ratibora Vodsedálka (* 7. 10. 1889) v Lovosicích (Lobositz), tiskem Hynka Jirky v Roudnici n. L. (*Raudnitz*) 1926 (str. 63).

***Lhota Německá** (Deutsch Wellhotta), 31 d. 151 ob., N. 151, **Zdob** + **Čst** Třebušín, **P** F Homole, **Tf** Velké Březno, N. 5.5 Zubrnice-Týniště, **Os** Litoměřice - **Č.** - *Chytilyův místopis Československé republiky* - Alois Chytil (* 21. 6. 1877 Kurovice - † 1949 Praha) nákl. vlastním - 2. aktualizované vydání, Praha 1929 (* samostatná obec, d. domů, ob. obyvatel, N. Němců, **Zdob** zdravotní obvod, + odkazuje ke jménu předcházejícímu, **Čst** četnická stanice, **P** poštovní úřad, F fara římsko-katolická, **Tf** telegraf, N zastávka a nákladisté, **Os** okres soudní, **Č** Čechy). Číslo obyčejným tiskem (2, 4,35 atd.) bezprostředně za značkou **Tf**, **ŽTf**, **St**, **Žst**, **Pf** značí vzdálenost v km, při čemž číslo v závorce značí možné kratší spojení mimo silnici.

LHOTA POD PANNOU v r. 1869-1890 pod názvem Lhota obec v okr. Litoměřice, v r. 1900-1930 pod názvem Německá Lhota obec v okr. Litoměřice, v r. 1950 obec v okr. Litoměřice, v r. 1961-1980 část obce Homole v okr. Ústí nad Labem, 1.7.1980-31.8.1990 část obce Velké Březno v okr. Ústí nad Labem, 1.9.1990-31.8.1991 část obce Homole v okr. Ústí nad Labem, od 23.9.1991 část obce Homole u Panny v okr. Ústí nad Labem - 1. dvousvazková emise Historického lexikonu obcí České republiky 1869 - 2005 - ing. Jivina Růžková, CSc. (* 21. 4. 1940 Pojbyuky), ing. Josef Skrabal (* 1956) a kol. (Český statistický úřad, Praha, 2006).

- v údolí **Hümelského potoka** (*Großpriesner Bach, Hummelbach*) klapávala řada mlýnů - **Jankův** (Jancken M.), **Basstreichermühle** (Pastreicher M.), **Panský** (Herrenmühle), **Selský** (Haber Mühle, Bauermühle), **Filipův** (Filipp M.), **Kachlerův** (Kachler M.) ad. S četnými přítoky - zejm. **Tašovský**, správně **Proboštovský** (*Mühlbach*) zleva a **Suletický** (*Mühlbach, Sulzerbach*) zprava - zaujímají rozlehlé povodí 300 - 450 m

nad úrovní **Labe** (Lobjo, Laba, Elbe). Nad Jivinou (Gebina) - na temeni **Smetánky** (*Schmettenberg*) (491 m), lemované kamenou sutí, je v mapě: České středohoří 1 : 50 000 (Edice Geobáze - 1. vydání, 2001) zakreslen piktogram symbolizující hradiště - *Wanderkarte fürs Elbetal und des angrenzenden Gebietes vom Mittel- und Erzgebirge. 5. verbesserte Auflage - Entwurf von Carl Kroitzsch, Aussig.*